

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg
telefon 9968 8461
mail: nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del, afholdt den 13. september 2017 kl. 10.00 offentlig møde i Understed Forsamlingshus vedrørende

FN-NJN-23-2017: Forslag til fredning af Krogens og Hørby Møllebække.

Nævnet blev præsenteret: Niels Bjerre (formand), Per Therkildsen (ministerielt udpeget) og Per Faurholt (kommunalt udpeget).

For Miljøstyrelsen, København mødte Søren Ferdinand Hansen,

For Frederikshavn Kommune mødte Ann Kathrine B. Thomassen,

For Danmarks Naturfredningsforening, København mødte Kaare Tvedergaard Kristensen,

For Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn og Læsø kommuner mødte Eigil Torp Olesen og Flemming Thorning-Lund,

For Dansk Botanisk Forening mødte Flemming Thorning-Lund,

For Friluftsrådet mødte Betty Steglisch-Petersen.

Der blev fremlagt:

- Bekendtgørelse i Statstidende for den 15. juni 2017.
- Fredningsforslag modtaget i nævnet den 16. maj 2017.

Følgende **lodsejere** var mødt:

1. Dorthe Margrethe Hovmann Mølgaard og Asbjørn Hovmann Mølgaard,
2. Poul Thøger Christensen,
3. Søren Thomsen,
4. Jesper Bjørn Sørensen og Birgitte Sørensen,
5. Dorthe Møller Fjordbak og Bjarne Fjordbak,
6. Niels Kristian Oien,

7. Carsten Aarup,
8. Søren V. Randrup,
9. Kristine Kragkær Wadsholt og Jimmi Kragkær Wadsholt,
10. Frederikshavn Kommune v/ Anne Kathrine B. Thomassen,
samt
11. Sæby Sportsfiskerklub v/ Helge Bjørn,

Formanden indledte mødet og bød velkommen til behandling af Danmarks Naturfredningsforenings forslag til Fredning af Krogens og Hørbylund møllebække.

Formanden redegjorde for sagens gang, herunder for behandling i nævnet og det lovgrundlag, forslaget hviler på. Han oplyste endvidere, at der ved en eventuel gennemførelse af fredningen kan blive tale om, at nævnet skal tage stilling til fremsatte erstatningskrav.

Formanden fremhævede, at det i dag er nævnets opgave at få sagen oplyst.

Danmarks Naturfredningsforening v/ Kaare Tvedergaard Kristensen, forelagde forslaget.

Han pointerede, at der nu er rejst et forslag og at der ikke forligger en endelig fredning. Han henviste til Handlingsplan for fredninger 2013 og de deri nævnte fredningsinstrumenter. Han fremhævede, at møllebækkene er naturperler og der foreligger her et forslag om en biodiversitetsfredning. Biodiversiteten er på tilbagetog på verdensplan og i Danmark, men forslaget vil sikre bevaringsværdige natursteder for fremtiden.

Formålet med fredningen:

- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedulighederne for plante- og dyreliv,
med hensyn til at beskytte naturen,
- bevare og forbedre forholdene for områdets naturtyper, herunder særligt de lysåbne naturtyper samt sikre deres funktion som levested for sårbare arter.
- at medvirke til at sikre Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser og endelig
- bevare og forbedre de landskabelige værdier i fredningsområdet.

Landskabet i og omkring fredningsområdet er en yngre moræneflade skabt i den sidste istid med hævet havbund. Smeltevandet har skåret sig ned i morænefladen og skabt det landskab, der er i dag. Møllebækkene er en del af et større sammenhængende landskab med vandløb ud mod Kattegat. Morænen egner sig godt til landbrug og er i dag intensivt dyrket, bortset fra på ådalene. I dag er der ikke længere i samme grad som tidligere landbrugsmæssig drift i form af afgræsning.

Naturen består af en mosaik af forskellige naturtyper, som det fremgår af forslaget. Der findes en lang række kildevæld i området, hvilket giver specielle naturforhold og specielle planter, der kan leve på næringsfattige arealer. Der er bl.a. grund til at fremhæve Piberensermos også kaldet Paludella squarrosa. Ca. 85 % af fredningsarealerne er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, men

denne beskyttelse er ikke tilstrækkelig. Fredningen er et sikkerhedsnet for bevarelse af naturtyperne, idet kommunen vil kunne foretage pleje. I dag foretages allerede afgræsning på arealerne, men kommune kan med forslaget få adgang til fortsat pleje. Naturtyperne har været på tilbagegang de sidste ca. 80 år. Han henviste til artsbilaget i forslaget, der blandt omfatter orkideer, Gul Stenbræk, Engblomme, Vellugtende Agermåne og Blank Seglmos, der alle er omfattet af Habitatdirektivet. Gul Stenbræk har tidligere været meget udbredt i landet. Den er en istidsrelikt og dermed en af de mest oprindelige planter i DK og findes nu kun på 9 kendte lokaliteter. Den er i ugunstig bevaringsstatus, men i Krogens Møllebæk er der ikke Natura2000-beskyttelse, hvilket kan medføre, at den gradvist vil forsvinde fra lokaliteten. Blank Seglmos findes på 38 forskellige lokaliteter i DK, og er også i ugunstig bevaringsstatus og bestanden er for nedadgående.

Om planforhold blev det oplyst, at området er udpeget som særligt værdifuldt landskab.

Fredningsbestemmelserne blev kort gennemgået:

§ 1: formålsbestemmelsen,

§ 2: fredningen er en tilstandsfredning,

§ 3: om drift og anvendelse: matr.nr. 8c Den nordøstlige del, Torslev er medtaget, da arealet indgår som en naturlig del af fredningsområdet og vil give et bedre landskab. For så vidt angår matr.nr. 3a Den mellemste del, Torslev, og 7b Den vestlige del, Hørby, er sigtet fastholdelse i græs eller overgang til lysåbent natur. Arealet vil indgå som en helhed, idet det er forsøgt at afgrænse forslagsområdet naturligt. På løvtræsarealer på matr. nr. 3a Den nordvestlige Del, Hørby, er der forbud mod renafdrift. Bestemmelserne i stk.6 og stk. 7 beskriver nærmere driftsformen på arealerne. Stk. 8 omfatter andre typer af skovarealer, der som udgangspunkt ønskes opretholdt. Hvis der sker renafdrift, skal arealerne holdes som lysåbne naturtyper eller gentilplantes med hjemmehørende løvtræsarter. Skovområdet drives i dag ikke intensivt og har henligget i ca. 100 år. Nåletræsarealet skal inden for 5 år konverteres til h hjemmehørende løvtræsarealer.

Særligt vedrørende § 9 om pleje og naturgenopretning blev det oplyst, at Frederikshavn Kommune er plejemyndighed og der blev henvist til de nærmere bestemmelser om pleje i § 10.

§11 rummer dispensationsadgangen.

Flemming Thorning-Lund henviste til plantebemærkninger i fredningsforslaget. Der er tale om et af Nordjyllands fornemste naturtyper og en betragtelig andel af særligt bevaringsværdig planter. Det vil have stor betydning, hvis fredningen gennemføres.

Eigil Torp-Olesen bemærkede at hovedvægten er lagt på beskyttelse af naturen. Sigtet er ikke en øget adgang til arealerne, hvorfor der alene står, at fredningen ikke er til hinder for offentlig adgang.

Søren Ferdinand Hansen, Miljøstyrelsen, redegjorde for Miljøstyrelsens rolle i det lovforberedende arbejde, teknisk bistand til fredningsnævnet samt forvaltningen af midler til fredninger. I den konkrete sag anerkender Miljøstyrelsen, at der er knyttet store naturmæssige værdier til arealerne og vil ikke modsætte sig en fredning. Særligt vedrørende

nåletræsbeplantningen finder Miljøstyrelsen bestemmelsen unødvendig. Det vil være acceptabelt, at arealet genplantes med træer. Miljøstyrelsen stiller ikke krav om, at arealerne skal henligge som urørt skov, men har ingen bemærkninger imod det. Om § 8 vedrørende jagt bemærkede han, at Miljøstyrelsen mener, at fodring af dyr og vildt ikke bør reguleres i en plejeplan. Der bør i højere grad henvises til bekendtgørelse af 27. juni 2016 om pleje af arealer, idet kommunen da ikke bliver pålagt egentlige forpligtigelser. Han orienterede om betydningen af "kan ctr. skal-bestemmelser". I forhold til vandløbene kan der være behov for en præcisering §§ 5 og 9, idet der bør være en henvisning til områdets vand planer. For så vidt angår højspændingsledningen ser Miljøstyrelsen gerne en præcisering af, at ledningen kan fornys.

Der vil blive sendt et skriftligt indlæg om Miljøstyrelsens holdning til de enkelte fredningsbestemmelser.

Frederikshavn Kommune v/ Ann-Kathrine B. Thomassen

Kommunen anerkendte, at der er tale om et unikt område, der har national værdi. Når formålet med forslaget overordnet set er at bevare naturværdierne, bør fredningsbestemmelserne skæres til. Mange af bestemmelserne går på noget rent landskabsmæssigt, herunder bygninger m.v. Fredningen vil være endnu et administrativt lag, der lægges ned over arealerne, hvor der i forvejen er regulering og beskyttelse. Det er vigtigt for kommune at få oplyst, hvordan lodsejerne ser på forslaget, idet kommunen ser et behov for samarbejde med lodsejerne. Vedrørende økonomi i forbindelse med forslaget oplyste hun, at kommunen ikke får tilført ekstra midler, når der bliver gennemført en fredning. Tværtimod kan der blive færre midler til flere arealer. Derudover benyttes ressourcer når der kommer sager forbi kommune og fredningsnævn. Der er en rydningspligt for lodsejeren på § 3-arealer. Kommunen er ikke myndighed i forhold til denne pligt. Hun oplyste supplerende, at § 3-registrering altid er vejledende. Kommunen er i øvrigt vedrørende de specifikke punkter enig med Miljøstyrelsens repræsentant.

Også kommunen vil fremsende skriftlige bemærkninger til nævnet.

Lodsejere havde herefter adgang til at udtale sig:

Niels Kristian Oien oplyste, at han er formand for et vandløbslaug og ønsker derfor præciseret, om Frederikshavn Kommune mener, at der skulle have været flyttet sandbanker i vandløbet. Han synes, at det er bekymrende, at de 71 ha, der omfattes af fredningsforslaget, stort set alle er § 3-arealer. Det er et stort område for kommunen og meget omkostningstungt. Der kommer meget kvælstof ned fra luften, hvilket man ikke kan gøre noget ved. Han er enig i, at der findes unikke planter i området, men mener, at man kunne nøjes med at frede små spots. Han finder det bekymrende, når Ann-Kathrine B. Thomassen oplyser, at §3-registreringer altid er vejledende. Der er erhvervsliv (landbrug) i området, der ønsker udvidelse. Han har selv ønske om fordobling af sin svineproduktion. Han vil derfor gerne have svar på, hvad en lodsejer må. Som formand for vandløbslauget er han imod fredningsforslaget.

Formanden bemærkede, at fredningen kun har virkning inden for fredningsområdet.

Frederikshavn Kommune var også i tvivl om, hvordan forslaget får indflydelse på driften af møllebækkene. Vedrørende husdyrgodkendelse er det afgørende, hvor meget ammoniak, der udledes fra den enkelte ejendom.

Kaare Tvedergaard Kristensen oplyste, at der vil blive skrevet en præcisering ind i forslaget. Det er kommunen, der udarbejder plejeplanen, og plejemyndigheden kan derfor godt foretage en punktpløje alt efter, hvad der er behov for.

Eigil Torp Olesen bemærkede, at udvidelse af en produktion ikke vil blive besværliggjort ved en fredning, da det er de samme bestemmelser, der gælder.

Poul Holm bemærkede, at der er bagfald i Krogens Møllebæk ned mod Brønderslevvej.

Carsten Aarup oplyste, at fredningsgrænsen går tæt på hans ejendom. En del af hans skovarealer er ikke omfattet af §3-registreringen. Som lodsejer er det vigtigt for ham, om han bliver pålagt en forpligtelse til at holde arealerne.

Kaare Tvedergaard Kristensen oplyste, at der ikke er en pligt til pleje for den enkelte lodsejer, hvis der kommer en fredning på arealerne. Det vil være en vurdering om der er ret eller pligt for kommunen. Fredningsgrænsen følger § 3- grænsen. Han spurgte, om kommunen kunne foretage en fornyet vurdering.

Bjarne Fjordbak spurgte, om der er ekstra forpligtelser for lodsejeren, specielt vedrørende fisketrapper, som kommunen har været ved at nedlægge. Der er bevilget et beløb af staten. Mere end halvdelen af hans ejendom vil blive fredet med forslaget.

Han fik oplysning om, at kommunen ikke foretager sig yderligere, da der nu foreligger et fredningsforslag.

Kaare Tvedergaard Kristensen tilkendegav, at der med en fredning følger krav om at søge dispensation, hvis man ønsker at gennemføre tiltag, som er reguleret af fredningen. Fredninger er i princippet gældende til evig tid. Der vil ikke pludselig opstå krav til ejeren med hensyn til plejeforanstaltninger. Det er fredningsnævnet, som skal fastsætte en eventuel erstatning i forbindelse med fredningen.

Christian Westergaard mente, at fredningsforslaget vil blive til gene for lodsejerne. Der er ikke grund til at gå ind for forslaget. §3-registreringer har kun givet begrænsninger, og han er bekymret for, at fredningen vil medvirke til en yderligere begrænsning i lodsejernes råden over deres ejendom. Vedrørende oprensning af vandløb var det tidligere lodsejernes pligt at foretage oprensning. Denne forpligtelse overgik til kommunen, hvilket havde til følge, at der kom opvækst af bjørneklo. Bjørneklo kræver kemisk bekæmpelse. Han er bange for, at han igen vil blive pålagt en forpligtelse til oprensning. Han foreslog derfor, at lodsejerne går imod fredningsforslaget.

Nævningsformanden foreslog, at Danmarks Naturfredningsforening overvejer sin stillingtagen vedrørende vandløbsvedligeholdelse. Han forhørte Frederikshavn Kommune, hvor aktuell § 3 registrering er?

Ann-Kathrine B. Thomassen oplyste, at denne registrering er rimelig aktuell.

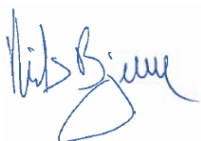
Betty Steglisch-Petersen tilkendegav vedrørende forslaget § 7, at Friluftsrådet gerne vil have, at der er mulighed for færdsel til hest af hensyn til hærvejen.

Kaare Tvedergaard Kristensen oplyste, at hærvejen ikke er en del af forslaget.

Jepp Sørensøn ønskede oplyst, hvordan forløbet i en fredningssag er. Det er en stor mundfuld for ham, idet stort set hele hans ejendom er omfattet af forslaget. Han mener, at der på arealerne skal ryddes med buskrydder. Han har heget så langt ud mod bækken som muligt på grund af fugt.

Christian Westergaard mente, at der kan indgås individuelle aftaler mellem lodsejer og kommunen. Det er vanskeligt at finde dyr, der kan gå derude.

Nævnshormanden afsluttede mødet og takkede for god ro og orden og oplyste, at referat vil blive udsendt til alle fremmødte. Der kan til fredningsnævnet fremsendes skriftlige bemærkninger, der gerne modtages senest den 13. november 2017.

Niels Bjerre